

користанням певної системи показників. Загальна оцінка фінансового стану підприємства зазвичай представляється у вигляді системи показників, які найбільш повно характеризують ступінь стійкості його фінансового стану та дозволяють виявити певні критичні аспекти діяльності підприємства, а саме: фінансові результати (на протязі декількох років в фінансовій звітності відображаються збитки); рентабельність (значно нижчий рівень рентабельності в порівнянні з підприємствами такої ж галузі або виду діяльності); співвідношення доходів та витрат (темпи росту витрат підприємства перевищують темпи росту його доходів); витрати на оплату праці (середньомісячна заробітна плата на одного працівника нижче середнього рівня по підприємствам даної галузі або виду діяльності) тощо.

II група. Показники, які характеризують податкове навантаження підприємства. Інформація про показники, які використовуються для розрахунку оподатковуваних баз, та податкові зобов'язання перед бюджетом віддзеркалює абсолютні рівні фінансових взаємовідносин підприємства з бюджетами різних рівнів. Відносні показники містить система показників податкового навантаження. Необхідно групувати підприємства за певними ознаками (регіони, галузі економіки та промисловості, кількість працюючих, потужності, види продукції тощо), для того щоб встановити реальний рівень можливих податкових надходжень, виходячи з рівня доходності різних видів ресурсів. Крім того, слід враховувати наявні можливості варіативності галузі щодо виду продукції та конкретного виду діяльності, а також враховувати рівень конкретної рентабельності.

III Група. Показники, які характеризують рівень податкової культури суб'єкта та ефективність роботи органів державного фінансового контролю, насамперед органів податкової служби. Інформація про проведені аудити та заборгованість перед бюджетом повинна характеризувати податкову історію підприємства та результативність роботи органів контролю.

Якісне складання податкових паспортів при одночасному застосуванні інших документів щодо адміністрування податків сприятиме визначенню реального податкового навантаження конкретного суб'єкта господарювання, проведенню раціональної податкової політики, дозволить розробити напрямки з її оптимізації та забезпечити необхідний обсяг податкових надходжень у бюджетній системі держави.

УДК 657

Ю. М. Перетяцько, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ПРОГРАМНІ ПРОДУКТИ ДЛЯ РЕГІСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ (РРО)

Ключові слова: РРО, автоматизація, реєстратори розрахункових операцій, фізична особа-підприємець.

Уже з 1 січня 2021 року майже всі фізичні особи-підприємці мають застосовувати реєстратори розрахункових операцій. Згідно із Законом України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», затвердженого Верховною Радою України від 06.07.1995 року № 265 реєстратор розрахункових операцій – пристрій або програмно-технічний комплекс, в якому реалізовані фіскальні функції і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій із торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій із видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів та з приймання готівки для подальшого переказу. До реєстраторів розрахункових операцій відносяться: електронний контрольно-касовий апарат, електронний контрольно-касовий реєстратор, вбудований електронний контрольно-касовий реєстратор, комп'ютерно-касова система, електронний таксометр, автомат з продажу товарів (послуг) тощо [1].

У вересні 2019 року приймаються зміни до [1], згідно з якими дозволяється використовувати не тільки фізичні реєстратори розрахункових операцій, а і програмні реєстратори розрахункових операцій (ПРРО).

Програмний реєстратор розрахункових операцій – програмний, програмно-апаратний або програмно-технічний комплекс у вигляді технологічного та/або програмного рішення, що використовується на будь-якому пристрої та в якому фіскальні функції реалізовані через фіскальний сервер контролюючого органу і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій із торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з приймання готівки для подальшого переказу [2]. Такі ПРРО можна застосовувати на смартфоні, планшеті, ноутбучі, комп'ютері.

Нині вже розроблений безкоштовний ПРРО під назвою E-Receipt, який можна скачати із офіційного сайту Державної фіскальної служби України. Проте ринок програмних продуктів для автоматизації обліку вже активно розвивається в напрямку ПРРО. На сьогодні є і комерційні пропозиції від ІТ-розробників, деякі з яких наведені в таблиці.

Таблиця

Програмні реєстратори розрахункових операцій

Назва програмного продукту	Розробник	Переваги	Ціна
СмартКаса	Ukrtrimex	- зручна звітність у ДПС, - архів фіскальних чеків, - автоматичне формування чеків та звітів по обраних ФОП	Смарт каса – 13 800 грн
Checkbox	ТОВ «Чекбокс»	Не вказано	149 грн/міс
Вчасно.Каса	EVO	- можливість інтеграції з 1С; - чек до кожного продажу реєструється на сервері податкової; - видача електронного чека покупцеві; - автоматичне відкриття і закриття зміни та формування Z-звіту	Безкоштовно (до 300 чеків за місяць); Бізнес – 99 грн/міс; Інтеграція каса – 149 грн/міс; Інтеграція WEB – 0,1 грн/чек
СОТА Каса	Linkos Group	- доступ до хмарного програмного РРО 24/7; - можливість легко та оперативно зареєструвати касу; - здійснення швидкої реєстрації е-чеків; - готовий набір довідників; - необмежена кількість кас; - автоматичне формування звітів; - відправку покупцям е-чеків на e-mail.	980 грн/рік
Арт-Звіт ПРРО	Арт-Звіт	- швидка реєстрація каси та касира; - відкриття/закриття зміни; - імпорт/експорт довідника номенклатур; - створення службових чеків (внесення і видача); - фіскалізація електронних чеків в онлайн та офлайн-режимах; - відправка чеку з фіскальним номером та QR-кодом на e-mail; - інтеграція з обліковими системами, зокрема 1С; - моніторинг електронних чеків для аналізу продажів по всім касах/точкам продажу/господарським одиницям підприємства; - формування податкової накладної на основі зареєстрованих чеків.	90 грн/1000 чеків

Джерело: згруповано автором за [3-7].

Отже, у суб'єкта господарювання існує широкий вибір щодо ПРРО – від безкоштовної програми, яка надається державою до комерційних. Вибір комерційної програми буде залежати від кількості чеків за місяць, фінансових можливостей та ступеня довіри до розробника.

Список використаних джерел: 1. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 року № 265. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>. 2. Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг : Закон України від 20.09.2019 року № 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128-20#Text>. 3. SmartKasa. URL: <https://smartkasa.com.ua>. 4. Checkbox. URL: <https://checkbox.in.ua>. 5. Вчасно.Каса. URL: <https://kasa.vchasno.com.ua>. 6. Сота Каса. URL: <https://sota-buh.com.ua>. 7. Арт-Звіт ПРРО. URL: <https://art-zvit.com.ua>.

УДК 657

М. В. Смазчук, здобувач вищої освіти

Т. О. Муренко, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ключові слова: облік, праця, заробітна плата, фонд оплати праці, нарахування, утримання, автоматизація.

Облік праці та заробітної плати є важливою ділянкою у всій системі обліку на підприємстві, а тому потребує впровадження заходів щодо вдосконалення. Обрана тема є досить актуальною, оскільки в умовах автоматизації бухгалтерського обліку робота самих працівників значно полегшується і пришвидшується. Саме це створює всі умови для більш ефективного ведення бухгалтерського обліку, що сприяє збільшенню прибутку підприємства у майбутньому.

На жаль, в Україні існує негативна практика підприємств щодо наявності неофіційних позаоблікових нарахувань і виплат заробітної плати працівникам без сплати встановлених законодавством податків і платежів, так звана заробітна плата «у конвертах». Для боротьби з тіньовою заробітною платою уряд України вніс пропозицію щодо популяризації легалізації доходів, за якої буде стягуватися штраф у розмірі близько 34 тис. грн за кожного неоформленого робітника. Адже правильна організація обліку оплати праці впливає на повноту і своєчасність здійснення розрахунків із працівниками [2, с. 122].

Організація оплати праці на підприємстві здійснюється на підставі: законодавчих та інших нормативних актів; галузевих (міжгалузевих), територіальних угод; колективних договорів; трудових договорів; грантів. Основна оплата праці працівників здійснюється згідно з трудовими договорами між найманими працівниками та керівником підприємства.

Відповідно до ст. 97 КЗпП і ст. 15 Закону України «Про оплату праці» умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних виплат установлюються підприємствами самостійно у колективному договорі за суміщення професій (посад); розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт; виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника; роботу у важких і шкідливих та особливо важких і особливо шкідливих умовах праці; інтенсивність праці; керівництво бригадою; високу професійну майстерність; класність водіям транспортних засобів; високі досягнення у праці; виконання особливо важливої роботи на певний термін; інші надбавки та доплати, передбачені чинним законодавством, включаючи доплату до розміру мінімальної заробітної плати.

Одним із шляхів удосконалення обліку оплати праці є поліпшення саме діючого аналітичного обліку, так як дані аналітичного обліку відіграють вирішальну роль у зборі інформації про відпрацьований та невідпрацьований час, виконання норми працівником, склад працівників, структуру фонду оплати праці. Інформацію щодо витрат на оплату праці необхідно відображати за такими статтями калькуляції: основна заробітна плата, додаткова оплата праці, інші нарахування та виплати працівникам [1].

Слід зазначити, що в системі аналітичного обліку вирішальну роль має збір інформації про відпрацьований та невідпрацьований час, виконання норми працівником, склад працівників, структура фонду оплати праці. Інформація щодо витрат на оплату праці має суттєвий вплив на формування фактичної собівартості продукції, що виробляється. До складу собівар-